

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра германської філології

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

Спеціальність 6.020303 Філологія

*Формування фонетичної компетенції студентів мовних вузів за допомогою
мобільних технологій навчання*

Допущено до захисту «__» _____ 20 р.

Зав. каф. германської філології _____ канд. філол. наук, проф. Кобякова І. К.

Виконала:

студентка групи ПР-41

Лоян Катерина Анатоліївна

Науковий керівник: канд. пед.

канд. пед. н, старший викладач

Красуля Алла Вікторівна

Суми 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 МОБІЛЬНЕ НАВЧАННЯ ЯК ОСВІТНЯ СИСТЕМА	6
1.1 Вивчення іноземної мови за допомогою мобільних пристроїв	6
1.2 Переваги та недоліки мобільних технологій навчання.....	9
РОЗДІЛ 2 ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ЗА ДОПОМОГОЮ МОБІЛЬНИХ ПРИСТРОЇВ.....	12
2.1 Використання мобільних технологій навчання для покращення фонетичних навичок	12
2.2 Проведення педагогічного експерименту з використанням мобільних додатків	14
ВИСНОВКИ.....	18
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	20
ДОДАТКИ.....	24

ВСТУП

У сучасному світі розвиток мобільних технологій тісно пов'язаний з перспективами в освітньому процесі, особливо якщо це стосується сфери іноземних мов. Внаслідок швидкого вдосконалення технологій виникла концепція «мобільного навчання», яке наразі стає дедалі популярнішим. Тим часом, вищі навчальні заклади мають постійно переглядати педагогічні методи, форми та підходи навчання.

Сучасні студенти проводять більшість свого часу в мережі Інтернет, у соціальних мережах, різних медіа-ресурсах, що надає їм можливість мати необмежений доступ до різних навчальних інтернет-матеріалів та підтримувати зв'язок із викладачами в будь-який час та в будь-якому зручному для них місці. Внаслідок цього освітній процес зазнає змін – він стає більше технологічним та інтенсивним.

Впродовж останніх років мобільним технологіям навчання присвячено багато досліджень. Дану тему розглядали К. Бетті [11], М. Брендсфорд, С. Геддес [14], Дж. Дуглас [12], В. А. Куклев [5], та інші. Серед українських дослідників дане питання досліджували О. О. Карпова [3], А. В. Красуля [4], О. І. Плугатарьова [6], Г. В. Скрипка [8], та інші.

Вищесказане обумовлює **актуальність** дослідження та зумовлює обґрунтування доцільності використання мобільних технологій навчання при формуванні фонетичної компетенції студентів, які вивчають англійську мову.

Об'єктом дослідження є самостійна робота студентів при вивченні та вдосконаленні фонетичних особливостей англійської мови.

Предметом вивчення є використання мобільних додатків при організації самостійної роботи студентів-перекладачів.

Мета бакалаврської роботи полягає в теоретичному обґрунтуванні доцільного використання мобільного навчання, зокрема мобільних додатків, що відповідали б потребам студентів при формуванні англомовної фонетичної компетенції.

Поставлена мета зумовила наступні **завдання**:

1. розглянути концепцію «мобільного навчання» та його особливостей;
2. дослідити використання мобільних технологій навчання англійської мови в діахронічному та синхронічному аспектах;
3. проаналізувати переваги та недоліки мобільних технологій навчання англійської мови;
4. з'ясувати потреби студентів при самостійному формуванні англомовної фонетичної компетенції.

Методами, використаними при проведенні цього дослідження, є наступні:

1. аналіз педагогічно-методичних наукових джерел з проблеми дослідження;
2. вивчення мобільних додатків, розроблених саме для формування фонетичних навичок під час вивчення англійської мови;
3. проведення педагогічного експерименту;
4. анкетування учасників щодо їхнього досвіду у межах проведеного експерименту.

Наукова новизна роботи полягає у дослідженні мобільних додатків та фіксуванні отриманих результатів у формуванні англомовної фонетичної компетенції студентів під час самостійної організації процесу навчання.

Практичне значення. Результати дослідження можуть бути використані студентами-філологами при подальшому дослідженні технологій вивчення англійської мови за допомогою мобільних пристроїв, зокрема мобільних додатків, а також викладачами під час розробки інноваційних методичних, організаційних та технічних засобів навчання.

Структура бакалаврської роботи складається зі вступу, двох розділів, чотирьох підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Обсяг роботи – 23 сторінок без урахування додатків.

Апробація даної теми була проведена 20 квітня 2018 р. у Сумському державному університеті у межах конференції «Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства».

РОЗДІЛ 1

МОБІЛЬНЕ НАВЧАННЯ ЯК ОСВІТНЯ СИСТЕМА

1.1 Вивчення іноземної мови за допомогою мобільних пристроїв

Сучасний період розвитку суспільства характеризується впливом на нього інформаційних технологій, що проникають в усі сфери людської діяльності, забезпечуючи розповсюдження інформаційних потоків у суспільстві та створюючи глобальний інформаційний простір. Саме тому освітній процес XXI століття зазнає багато змін у зв'язку з таким стрімким розвитком інформаційних технологій. В свою чергу, це уможлиблює розвиток мобільного навчання на додаток до дистанційного та традиційного, за рахунок чого утворюється модель змішаного навчання (“blended learning”) [4, с. 211-215; 24]. Станом на минулий рік в усьому світі нараховувалося близько півтора мільярда мобільних телефонів, а це втричі більше за кількість традиційних комп'ютерів [1, с. 25-38]. Використовуючи такі мобільні пристрої студенти можуть не лише спілкуватися в соціальних мережах, але й навчатися, зокрема вивчати англійську мову. За допомогою мобільних телефонів, смартфонів, кишенькових словників та комп'ютерів PDA (англ. Personal Digital Assistans), MP3/MP4-плеєрів, планшетів, ноутбуків, електронних книг студенти виконують аудиторні та домашні завдання, здійснюють пошукові операції в мережі Інтернет тощо. Мобільні інформаційно-комунікативні технології розвиваються дедалі більш інтенсивно з метою підвищення ефективності навчання та набуття при цьому високих результатів. Таким чином, вони набувають нових технічних можливостей, збільшують швидкість роботи та надійність при передачі даних через канали бездротового зв'язку.

Мобільне навчання – освітня система, що базується на регулярному використанні студентами персональних портативних мобільних пристроїв та мережі Інтернет задля обміну та створення інформації [25, 28]. Тим часом

вивчення англійської мови за допомогою мобільних пристроїв (англ. Mobile-Assisted Language Learning) є підвидом мобільного навчання, що вже не перше десятиліття привертає до себе увагу дослідників, адже є перспективним методом вивчення мови в будь-якому місці та в будь-який час. Технологія вивчення англійської мови за допомогою мобільних пристроїв – це форма організації автономного та персоналізованого учбового процесу, при якому основною або домінуючою технологією є саме мобільні пристрої зв'язку, за допомогою яких студенти можуть розвивати та вдосконалювати мовні та мовленнєві навички (за рахунок синхронної та асинхронної комунікації), формувати соціокультурні та міжкультурні компетенції з метою використання іноземної мови як методу спілкування в соціально-побутовій та професійній сферах [2, с. 84-94; 9, с. 480-490]. Мобільне навчання у сфері іноземних мов взяло свій початок ще в 1980-х роках, коли М. Перелезні-Пінтер і Л. Тверог (M. Pereszlenyi-Pinter та L. Twarog) вдалися до використання мобільних телефонів задля дистанційного навчання іноземної мови в університеті штату Огайо. Таким чином вони допомагали студентам та підтримували з ними зворотній зв'язок. Другим кроком стало навчання студентів із Тонго (полінезійське королівство у південній частині Тихого океану) англійської мови у дистанційному режимі за допомогою телефонів та комп'ютерів, що було проведено у 1990-х роках викладачами Університету Бригама Янга (США, штат Гаваї). Надалі, у 2000-х роках, вивчення англійської мови як іноземної мало такий хронологічний розвиток [15]:

1. використання телеконференції задля вивчення курсу англійської мови у Південній Кореї;
2. використання інтегрованих мобільних телефонів у Стендфордському університеті;
3. розробка декількох інноваційних проектів із використанням мобільних телефонів для навчання англійської мови в одному з університетів Японії, а також створення системи управління навчального процесу (Poodle);

4. відкриття в одному з коледжів Саутгемптона веб-мультимедійної дошки (подібної до веб-сторінки), що підтримувала службу мультимедійних (MMS) та коротких (SMS) повідомлень. До того ж, студентам, які вивчали англійську мову як іноземну, були надані мобільні телефони з вбудованими фотокамерами та засобами запису голосу;

5. розробка декількох курсів іноземної мови в межах Університету Вісконсин-Медісон, якими можна було користуватися за допомогою бездротових кишенькових комп'ютерів;

6. Дюкський університет забезпечив усіх першокурсників безкоштовними плеєрами (iPOD), що надавали можливість як прослуховувати аудіо, так і записувати власні.

З того часу мобільні пристрої, як було зазначено раніше, розвиваються доволі стрімко: вони стають зручнішими, ефективними, дешевшими, а отже, й доступнішими. На додаток до цього, виробники мобільних пристроїв оснащують їх більш сучасними функціями, що дозволяє розвивати процес вивчення англійської мови за допомогою різних програм, що можуть бути розроблені як для коротких, так і для довготривалих курсів навчання.

Середовище вивчення англійської мови за допомогою мобільних пристроїв може поділятися на наступні види навчального процесу [12; 19]:

1. «обличчя до обличчя»;
2. у режимі он-лайн;
3. у дистанційному режимі;
4. у режимі самопідготовки;
5. згідно календарному плануванню.

Таким чином, можна дійти висновку, що мобільне навчання як освітня система почало розвиватися ще в ХХ столітті і досі прогресує. Мобільні технології навчання англійської мови вдосконалюються по всьому світу, стають з кожним часом ефективнішими та зручнішими, а також вносять важливі зміни в освітній процес у межах вищих навчальних закладів і не тільки.

1.2 Переваги та недоліки мобільних технологій навчання

Очевидно, що більшість мобільних пристроїв, розповсюджених в сучасному суспільстві, є доволі корисними у сфері навчання, керування та організації освітньої діяльності. Тим не менш, залучення таких технологій до освітнього процесу має як *переваги так і недоліки*. До переваг мобільних портативних пристроїв можна віднести [10; 20]:

1. вільний доступ до мобільного пристрою незалежно від місцезнаходження та часового поясу (студенти можуть вивчати англійську мову, перебуваючи у транспорті, у парку, вдома тощо);
2. підтримання зв'язку з викладачем та можливість отримувати консультації за межами навчальної аудиторії;
3. можливість отримати майже миттєвий зворотній зв'язок під час співпраці з іншими людьми;
4. постійний доступ до обміну даними та співробітництва з іншими студентами завдяки бездротовому зв'язку, а також мережі Інтернет;
5. використання інноваційних методів навчання та нових навчальних програм;
6. менша потреба у використанні друкованих матеріалів, що сприяє заощадженню коштів;
7. можливість контролювати процес навчання та власний прогрес/темп;
8. налаштування платформи навчання під окремих студентів, враховуючи їхній рівень володіння англійською мовою;
9. забезпечення необхідної приватності мобільного пристрою під час навчального процесу;
10. можливість поєднувати мобільне навчання з традиційною формою освітнього процесу;
11. доступніше розміщення великої кількості мобільних пристроїв у аудиторії (у порівнянні з настільними комп'ютерами).

Враховуючи вищевикладені переваги можна сказати, що основними характеристиками мобільних пристроїв є портативність та зв'язок, що дозволяють користувачам знаходитися у будь-якому місці та використовувати матеріали для навчання у будь-який час. При цьому, підключення до мережі Інтернет надає змогу підтримувати зв'язок з викладачами та іншими студентами або отримувати доступ до навчальних матеріалів.

До найвагоміших недоліків мобільних технологій навчання можна віднести [10; 20]:

1. можлива відсутність технічної грамотності студентів;
2. необхідність періодичного підтримання живлення портативних пристроїв;
3. можлива нестача обсягу оперативного записуючого пристрою (ОЗУ);
4. обмеження невеликими екранами кількості та типу інформації, що має бути відображена;
5. необхідність сплачувати великі кошти задля доступу до деяких матеріалів у режимі он-лайн;
6. швидкий розвиток ринку, що призводить до необхідності оновлювати модель портативного пристрою задля більш ефективної подальшої роботи;
7. нестача необхідного персонального зв'язку з викладачами;
8. можливе виникнення технічних проблем.

Варто зазначити, що різні мобільні технології можуть мати або більше переваг, або більше недоліків у порівнянні з іншими видами мобільних пристроїв. Наприклад, поширені у всьому світі смартфони досить недорогі порівняно з іншими бездротовими пристроями (планшети, ноутбуки тощо), але вони також надають можливість використання браузерів та підключення до мережі Інтернет. Це є досить значною їхньою перевагою, адже ними можуть користуватися студенти, які не мають фінансової можливості придбати комп'ютер, наприклад. Тим часом існують очевидні недоліки смартфонів, такі

як маленький екран та клавіатура, що призводять до певних незручностей під час читання текстів тощо. До того ж, такі мобільні пристрої можуть бути не призначені для освітніх цілей, тож викладачам слід звертати увагу на те, які навчальні ресурси можуть бути адаптовані різними мобільними пристроями.

Важливою сферою для дослідження переваг та недоліків мобільних технологій навчання англійської мови є формування рецептивних та продуктивних навичок студентів. Так, для розвитку різних видів мовленнєвої діяльності можуть існувати й різні переваги та недоліки.

У вивченні англійської мови невід'ємним компонентом є збагачення лексичного запасу. Деякі науковці стверджують, що для розуміння англійської мови потрібно знати не менше, аніж 5000 лексичних одиниць [17, с. 255-271; 22, с. 1-8]. Мобільні технології навчання в даному випадку можуть відігравати важливу роль, адже кількість занять у вищих навчальних закладах обмежена, тож може виникнути низка труднощів у практичному застосуванні вивчених слів. Натомість, студенти за допомогою мобільних технологій в будь-який час та в будь-якому місці мають змогу користуватися глосаріями, картками зі словами (англ. Flashcards) тощо.

Невід'ємним компонентом мови є також граматики, проблеми застосування якої можуть бути вирішені за допомогою великої кількості мобільних додатків (програмних забезпечень, призначених для роботи на мобільних пристроях [16, с. 156-165; 19]) або спеціальних програм, в межах яких розроблено дуже багато вправ різних типів. За допомогою мобільних технологій студенти мають змогу читати книжки, написані автентичною англійською мовою, слухати різноманітні аудіо тощо.

Таким чином, мобільне навчання має ряд як переваг, так і недоліків. При умові правильного користування сучасними мобільними пристроями студенти можуть скористатися на практиці якомога більшою кількістю переваг, що допомагають зробити навчальний процес більш цікавим, ефективним, привабливим та наповненим інноваційними методами освітньої діяльності.

РОЗДІЛ 2

ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ЗА ДОПОМОГОЮ МОБІЛЬНИХ ПРИСТРОЇВ

2.1 Використання мобільних технологій навчання для покращення фонетичних навичок

Вимова – це дія або спосіб, яким генерується певне слово або звук, враховуючи артикуляцію, наголос та інтонацію [26, 27]. Якби вимова мовця була неправильною, то усне спілкування було б незрозумілим, не дивлячись на досконале володіння граматично-лексичної компетенції [23]. Професійне та якісне вміння спілкуватися англійською мовою в сучасному світі є нагальним у зв'язку з підвищеним рівнем мобільності населення, розвитком навчальних програм, інформаційних технологій тощо, особливо якщо мова йде про студентів, які вивчають фахово англійську мову у вищих навчальних закладах, адже від них вимагається досконале володіння комунікативною компетенцією з урахуванням фонетичних навичок. Майбутні спеціалісти мають вміти використовувати на практиці отримані знання та сформовані навички, набуті протягом навчання у вищих навчальних закладах. Правильна вимова відіграє важливу роль також і в соціальному житті, адже зазвичай більше професійними фахівцями у сфері англійської мови вважають тих, хто досконало володіє фонетичною компетенцією. Тим часом, невиразна та нечітка вимова може сприйматися слухачами як потік шуму і навіть впливати на розуміння повідомлення. Вважається, що для використання англійської мови на рівні носія необхідно тривалий час провести за кордоном. Однак, такий спосіб вивчення англійської мови та вдосконалення фонетичної компетенції не гарантує отримання бажаних результатів. До того ж, варто зауважити, що не кожен студент має таку нагоду.

Володіння англійською мовою можна розвивати за допомогою спілкування з іншими студентами та викладачами. При цьому, завдання, які пов'язані з реальним і віртуальним спілкуванням англійською, є найбільш ефективним методом розуміння різних акцентів мови. В сучасному світі створення такого середовища стає можливим на основі концепції навчання з використанням мобільних додатків. За допомогою мобільних телефонів можна знайти співрозмовника у будь-якому куточку світу, адже існує велика кількість мобільних додатків, створених саме для покращення мовленнєвих навичок завдяки такому спілкуванню. Принагідно зазначимо, що за допомогою мобільних технологій навчання студенти мають змогу вдосконалювати фонетичну компетенцію, навчаючись з вчителями-носіями англійської мови.

У навчанні студентів вимові зазвичай використовують три підходи: *інтуїтивно-імітаційний, аналітично-лінгвістичний та інтегративний* [21]. При *інтуїтивно-імітаційному підході* студенти слухають та імітують звуки цільової мови без будь-яких інструкцій. У сучасному світі для цього можна використовувати такі технології як аудіо записи, відео, спеціально розроблені комп'ютерні програми тощо. В *аналітично-лінгвістичному підході* надаються певні вказівки та інструкції як, наприклад, фонетичний алфавіт, яким можна знов ж таки користуватися завдяки мережі Інтернет та мобільним пристроям. В сучасному *інтегративному підході* вимова розглядається як невід'ємна частина комунікації, тож вона практикується студентами саме у межах реального спілкування [18]. Студенти можуть використовувати усі три підходи у формуванні фонетичних навичок, використовуючи при цьому мобільні портативні пристрої.

Отже, можна сказати, що формування досконалих фонетичних навичок для студентів є невід'ємною складовою при вивченні англійської мови. У сучасному світі розвивати такі навички мовленнєвої діяльності можна не лише в межах навчальних аудиторій, працюючи безпосередньо з викладачем, але й за допомогою мобільних додатків, розроблених саме для цієї мети.

2.2 Проведення педагогічного експерименту з використанням мобільних додатків

У сфері мобільного навчання проведена вже ціла низка педагогічних експериментів. Деякі дослідники вважають, що вивчення англійської мови може бути доволі ефективним при використанні мобільних додатків. Тим часом, інші схиляються до того, що такий метод навчання не має позитивного впливу [7]. Тим не менш, потрібно звертати увагу на те, що результати кожного дослідження залежать від того, які були обрані мобільні додатки для проведення експериментів, та якою була цільова аудиторія.

У другому семестрі 2017/2018 року в Сумському державному університеті нами був проведений педагогічний експеримент з використанням мобільних додатків для формування англомовної фонетичної компетенції студентів. Мета нашого дослідження полягала в з'ясуванні ефективності та доцільності використання мобільних додатків під час вдосконалення студентами їхніх фонетичних навичок. В експерименті брали участь шестеро студентів-перекладачів, які працювали з додатками протягом 22 днів. Після закінчення самостійної роботи усі студенти пройшли анкетування (додаток А), що надало змогу з'ясувати, який досвід був набутий ними в межах проведеного експерименту.

Перед початком експерименту було проаналізовано певну кількість мобільних додатків, розроблених спеціально для покращення фонетичних навичок, а саме: «Speak English» [29], «English Pronunciation Practice» [30], «English Pronunciation Training» [31], «Perfect English Pronunciation» [32], «Speak English Pro» [33], «Sounds: Pronunciation App» [34], «English Pronunciation» [35] та інші. Під час аналізу цих додатків виявилось, що деякі з них не є безкоштовними, що стало б одним із головних недоліків для студентів під час проведення експерименту. До того ж, з перших хвилин користування деякими додатками було одразу очевидно, що вони не були б ефективними в самостійній роботі студентів. Тому для проведення нашого педагогічного

експерименту було обрано два додатки: «Speak English Pro» (додаток Б) та «English Pronunciation Practice» (додаток В), що виявилися кращими в порівнянні з іншими.

Обидва мобільні додатки є безкоштовними та працюють на платформі Android. У кожному додатку розміщені вправи на вдосконалення 44 звуків англійської мови. Студенти мали можливість ознайомитися із теоретичним матеріалом стосовно кожного звуку, слухати, як він вимовляється, дивитися відео та практикувати власну вимову, фіксуючи досягнені результати. Як раніше було зазначено, вони працювали самостійно протягом 22 днів. Кожного дня студенти надсилали на перевірку відео, записані за допомогою додатка «DU Recorder», або скриншоти з фіксуванням власних досягнень (додаток Г).

Як було зазначено вище, по закінченню експерименту студенти пройшли анкетування, створене за допомогою сервісу «Google Forms», – безкоштовного та ефективного інструмента для збору даних.

При використанні мобільних додатків для вивчення англійської мови варто звертати увагу на те, яка його цільова аудиторія та який рівень володіння мовою має бути у тих, хто ними користувався б. Тож перше запитання допомогло нам з'ясувати, яким рівнем англійської мови володіли студенти (додаток Д, діаграма Д.1). Троє студентів, які брали участь в експерименті, мали середній рівень (Intermediate). Не дивлячись на те, що в інших були рівні вищий середній (Upper-Intermediate) та прогресивний (Advanced), майже усі учасники зазначили, що мобільні додатки «Speak English Pro» та «English Pronunciation Practice» відповідали їхнім рівням володіння англійською мовою (додаток Д, діаграма Д.2).

Третє запитання анкети допомогло з'ясувати, чи користувалися студенти раніше мобільними додатками з метою покращити володіння англійською мовою. З'ясувалося, що більшість учасників експерименту були вже ознайомлені з таким методом вивчення мови (додаток Д, діаграма Д.3). Тим не менш, половина студентів, які раніше вже використовували мобільні додатки,

ніколи не вдосконалювали таким чином власну англомовну фонетичну компетенцію (додаток Д, діаграма Д.4).

У деяких учасників експерименту виникали труднощі під час самостійної роботи з мобільними додатками. У відкритому запитанні анкети вони надали інформацію про конкретні недоліки в програмуванні цих додатків. Виявилось, що вони не завжди реагували на озвучення студентами деяких слів та речень, у яких були присутні скорочені слова, а саме «I'll», «he's», «didn't», «wouldn't» тощо. Окрім того, додатки могли не розпізнавати деякі числівники та внаслідок цього видавати помилки, коли студенти насправді їх не робили. Це свідчить про те, що мобільні додатки можуть бути розробленими не досконало.

Тим не менш, усі учасники експерименту, за винятком лише одного студента, продовжували б за власною ініціативою користуватися тими мобільними додатками «Speak English Pro» та «English Pronunciation Practice» (додаток Д, діаграми Д.6-Д.7). У восьмому пункті анкети було запропоновано оцінити за десятибальною системою якість роботи даних мобільних додатків. З можливих 60 балів «Speak English Pro» отримав 47 балів, а «English Pronunciation Practice» – 43 (додаток Д, діаграма Д.8). Порівнюючи ці додатки, варто зауважити, що у другому додатку користувачам надається можливість обрати власний рівень володіння мовою, що є вагомою перевагою в порівнянні з першим додатком, де такої нагоди не виникає. До того ж, у другому додатку, окрім 44 звуків англійської мови, додані теоретичні уроки на різноманітні теми, що стосуються англомовної фонетичної компетенції. Тим часом, у додатку «Speak English Pro» краще розроблена система запису, для того, щоб користувачі мали змогу легко та швидко вдосконалювати власні фонетичні навички та досягати бажаних результатів. Важливим показником стало те, що кожному студенту, який брав участь в експерименті, вдалося за допомогою мобільних додатків покращити власну англомовну фонетичну компетенцію (додаток Д, діаграма Д.9).

Враховуючи те, що проведений нами педагогічний експеримент був пов'язаний з мобільними пристроями та додатками, студентам було

запропоновано оцінити переваги мобільного навчання (додаток Д, діаграма Д.10). З можливих 60 балів окремі переваги набрали:

1. Вільний доступ до навчальних матеріалів – 57 балів;
2. портативність – 51 бал;
3. гнучкий графік роботи – 58 балів;
4. можливість працювати в індивідуальному темпі – 57 балів;
5. можливість отримувати консультації за межами навчальних аудиторій – 52 бали.

Дані відповіді допомогли зрозуміти, що для сучасних студентів найважливішою перевагою мобільного навчання є гнучкий графік роботи.

Враховуючи коментарі, надані в останньому відкритому запитанні, можна сказати, що проведення даного педагогічного експерименту стало доволі цікавим, корисним та продуктивним для студентів-перекладачів. Вони отримали можливість покращити власну вимову, з'ясувати, які недоліки в них були, та виправити їх, згадати те, що було забуте, можливо, внаслідок недостатнього практичного застосування знань та навичок, і навіть навчитися новому. Загалом мобільні додатки справили на студентів гарне враження, не дивлячись на технічні труднощі, що можуть виникати під час роботи.

Таким чином, можна дійти висновку, що сучасний освітній процес у сфері іноземних мов збагачений великою кількістю мобільних додатків, які розроблені як для покращення усіх продуктивних та рецептивних навичок студентів, так і задля вдосконалення саме англомовної фонетичної компетенції. При розумно спланованій самостійній роботі студенти мають можливість на практиці підвищити власний рівень володіння англійською мовою та здобути нові знання, користуючись усіма перевагами, якими наділене мобільне навчання. Тим часом, студентам допомогло б усунення вже існуючих технічних недоліків у межах мобільних додатків.

ВИСНОВКИ

У сучасному світі мобільними пристроями користується чи не кожен студент. Вони стають більш ефективними, зручними та надійними, набуваючи нових корисних функцій, необхідних в освітньому процесі. Разом із такими портативними пристроями протягом останніх десятиліть розвивається і мобільне навчання.

У процесі даного дослідження було виявлено, що вже в 1980-х роках мобільне навчання стало інноваційним методом вивчення іноземних мов. За допомогою телефонів та різних функцій, якими вони були оснащені, викладачі вищих навчальних закладів могли викладати англійську мову студентам в дистанційному режимі. З того часу методи використання мобільних пристроїв для викладання англійської мови продовжують стрімко розвиватися.

У ході дослідження було також встановлено, що мобільні технології у сфері іноземних мов мають цілу низку як переваг, так і недоліків, що стосуються сфери технічного обслуговування мобільних пристроїв, а також залежать безпосередньо від користувачів мобільними пристроями. До того ж, у процесі дослідження було з'ясовано, що певні переваги та недоліки можуть виникати під час вдосконалення конкретного виду мовленнєвої діяльності. Таким чином, у першому розділі було теоретично обгрунтовано доцільність використання мобільного навчання як освітньої системи.

У другому розділі належну увагу приділено використанню мобільних технологій навчання для покращення фонетичних навичок, оскільки метою дипломної роботи було також дослідження мобільних додатків, що відповідали б потребам студентів при формуванні англомовної фонетичної компетенції. У межах дипломної роботи було проведено педагогічний експеримент з залученням до нього студентів-перекладачів. Після проведення експерименту студенти пройшли анкетування, що допомогло дійти конкретних висновків стосовно їхніх потреб у самостійному формуванні фонетичної компетенції за допомогою мобільних технологій навчання та з'ясувати, який досвід набули

учасники в межах експерименту. В результаті проведеного експерименту усім студентам-учасникам вдалося вдосконалити власні фонетичні навички, що підтверджує ефективність використання мобільних пристроїв, зокрема мобільних додатків, у вивченні англійської мови.

Таким чином, у процесі написання дипломної роботи нами були досягнені мета дослідження та реалізовані зумовлені нею завдання, а саме:

1. розглянуто концепцію «мобільного навчання» та його особливостей;
2. досліджено використання мобільних технологій навчання англійської мови в діахронічному та синхронічному аспектах;
3. проаналізовано переваги та недоліки мобільних технологій навчання англійської мови;
4. з'ясовано потреби студентів при самостійному формуванні англомовної фонетичної компетенції за допомогою мобільних додатків.

Для вдосконалення процесу вивчення англійської мови за допомогою мобільних пристроїв, зокрема мобільних додатків, радимо провести додаткові експерименти протягом тривалішого періоду часу та з більшою кількістю учасників, що допомогло б отримати вагоміші результати та розробити інноваційні методологічні, організаційні та технічні методи навчання.

Я, Лоян Катерина Анатоліївна, своїм підписом засвідчую, що моя бакалаврська робота «*Формування фонетичної компетенції студентів мовних вузів за допомогою мобільних технологій навчання*» виконана з дотриманням усіх вимог до наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, самостійно та індивідуально. При написанні роботи я дотримувалась принципів академічної доброчесності та несу відповідальність за порушення загальноприйнятих правил цитування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дедова О. В. О языке Интернета / О. В. Дедова // Вестник МГУ. Сер. 9. Филология. – 2010. – №3. – С. 25–38.
2. Капранчикова К. В. Мобильные технологии в обучении иностранному языку студентов нелингвистических направлений подготовки / К. В. Капранчикова // Язык и культура. – 2014. – № 1 (25). – С. 84–94.
3. Карпова О. О. Особливості впровадження мобільного навчання іноземної мови у ВНЗ [Електронний ресурс] – Режим доступу : goo.gl/gtDx9T. – (31.05.2018).
4. Красуля А. В. Інноваційні освітні технології у вищій школі: модель змішаного навчання / Трансформації в українській освіті і наукових дослідженнях: світовий контекст: матеріали міжнародної наукової конференції, 25-26 травня 2017 р., м. Умань: ВПЦ «Візаві», 2017. – Ч. 1 – С. 211 – 215.
5. Куклев В. А. Становление системы мобильного обучения [Электронный ресурс] – Режим доступу : <https://bit.ly/2snVXm5>. – (31.05.2018).
6. Плугатарьова О. І. M-Learning як нова технологія вивчення іноземної мови [Электронный ресурс] – Режим доступу : goo.gl/hAzA81. – (31.05.2018).
7. Полякова Д. Использование мобильных приложений при обучении иностранному языку / [Электронный ресурс] / Д. Полякова. – Санкт-Петербург : Санкт-Петербургский политехнический университет, 2017. – Режим доступу : <https://bit.ly/2kQpKj6>. – (06.06.2018).
8. Скрипка Г. В. Використання мобільних додатків для проведення навчальних досліджень [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://bit.ly/2JmDxMc>. – (31.05.2018).
9. Трошина Ю. В. Мобильное обучение иностранному языку : понятие, функции, модели / Ю. В. Трошина, Н. О. Вербицкая // Современные проблемы науки и образования. – 2015. – № 3. – С. 480–490.

10. A Survey on Usage of Mobile Devices for Learning [Electronic resource]. – Access mode : <https://bit.ly/2kDDe1J>. – (31.05.2018).
11. Beatty K. Mobile language learning: the world in our hands // Anaheim University, USA. – 2015. [Electronic resource]. – Access mode : goo.gl/eru5VC. – (31.05.2018).
12. Bransford M. How People Learn : Brain, Mind, Experience and School / M. Bransford, J. Douglas. – Washington : The National Academies Press, 2000. – 384 p.
13. Emerging Technologies Going to The MALL [Electronic resource]. – Access mode : <https://bit.ly/2LNJmRe>. – (16.05.2018).
14. Geddes S. Mobile Learning in the 21st Century : Benefit for Learners / S. Geddes / The Knowledge Tree: An E-Journal of Learning Innovation. – 2004. – P. 1-13.
15. History of Mobile-Assisted Language Learning [Electronic resource]. – Access mode : <https://bit.ly/2J1qj8f>. – (09.05.2018).
16. Kukulska-Hulme A. Will mobile learning change language learning? / The Journal of the European Association for Computer Assisted Language Learning. – 2009. – №21(2). – P.157-165.
17. Laufer B. The development of passive and active vocabulary in a second language: Same Or different? / Applied Linguistics. – 1998. – №12. – P.255-271.
18. Mobile Assisted Language Learning: English Pronunciation among EFL Learners [Electronic resource]. – Access mode : <https://bit.ly/2J9HVuZ>. – (31.05.2018).
19. Mobile-Assisted Language Learning [Electronic resource]. – Access mode : <https://bit.ly/2LNkXeJ>. – (31.05.2018).
20. Mobile-Assisted Learning as a Condition for Effective Development of Engineering Students' Foreign Language Competence [Electronic resource]. – Access mode : <https://bit.ly/2LMYGCF>. – (31.05.2015).
21. Murcia M. C. Teaching Pronunciation / M. C. Murcia, D. M. Brinton, J. M. Goodwin. – Cambridge : Cambridge University Press, 1996. – 475p.

22. National I.S.P. Fluency and learning. / The English Teacher. – 1991. – №20. – P.1-8.

23. Rivers W. M. Teaching foreign language skills / W. M. Rivers. – Chicago : Chicago University Press, 1968. – 576 p.

СПИСОК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ

24. Cambridge Dictionary [Electronic resource] / ed. by Cambridge University Press, 2018. – Access mode : <https://bit.ly/2J71vYM>. – (31.05.2018).

25. Collins English Dictionary [Electronic resource] / ed. by Collins, 2018. – Access mode : <https://bit.ly/2soKra4>. – (31.05.2018).

26. Online Etymology Dictionary [Electronic resource] / ed. by Douglas Harper, 2001–2016. – Access mode : <https://bit.ly/2J8WD9B>. – (04.06.2018).

27. Thesaurus online [Electronic resource] / ed. by Dictionary.com, LLC, 2018. – Access mode : <https://bit.ly/2J9iWrG>. – (31.05.2018).

28. Webopedia [Electronic resource] / ed. by QuinStreet Inc, 2018. – Access mode : <https://bit.ly/2J4CUYg>. – (31.05.2018).

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ

29. Speak English [Electronic resource]. – Access mode : <https://bit.ly/2LSPeIY>. (02.06.2018).

30. English Pronunciation Practice [Electronic resource]. – Access mode : <https://bit.ly/2LeiDwk>. (02.06.2018).

31. English Pronunciation Training [Electronic resource]. – Access mode : <https://bit.ly/2Hi3d7W>. (02.06.2018).

32. Perfect English Pronunciation [Electronic resource]. – Access mode : <https://bit.ly/2szzp12>. (02.06.2018).

33. Speak English Pro [Electronic resource]. – Access mode : <https://bit.ly/2HhbhWe>. (02.06.2018).

34. Sounds: Pronunciation App [Electronic resource]. – Access mode : <https://bit.ly/2Hf785a>. (02.06.2018).

35. English Pronunciation [Electronic resource]. – Access mode : <https://bit.ly/2Lh7sCT>. (02.06.2018).

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок анкети для студентів, які брали участь в експерименті

Анкетування

Анкетування студентів, які брали участь в експерименті з використанням мобільних технологій навчання для формування фонетичної англомовної компетенції.

1. Вкажіть свій рівень володіння англійською мовою: *

- Elementary
- Pre-Intermediate
- Intermediate
- Upper-Intermediate
- Advanced
- Proficiency

2. Чи відповідали мобільні додатки “Speak English Pro” та “English Pronunciation Practice” вашому рівню володіння англійською мовою? *

- Так
- Ні

3. Чи використовували ви раніше мобільні технології у вивченні англійської мови? *

- Так
- Ні

4. Якщо так, чи використовували ви їх з метою покращити саме фонетичні навички? *

- Так
- Ні

5. Чи виникали у вас труднощі у використанні мобільних додатків “Speak English Pro” та “English Pronunciation Practice”? *

- Ні
- Так (у першому додатку)
- Так (у другому додатку)
- Так (в обох додатках)

6. Якщо так, які саме труднощі у вас виникали?

7. Чи користувались би ви надалі за власною ініціативою мобільним додатком “Speak English Pro”? *

- Так
 Ні

8. Чи користувались би ви надалі за власною ініціативою мобільним додатком “English Pronunciation Practice”? *

- Так
 Ні

9. Оцініть за десятибальною шкалою роботу мобільних додатків: *

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Speak English Pro	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
English Pronunciation Practice	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10. Чи вдалося вам сформувати/покращити власну англomовну фонетичну компетенцію за допомогою вищеперерахованих мобільних додатків? *

- Так
 Ні

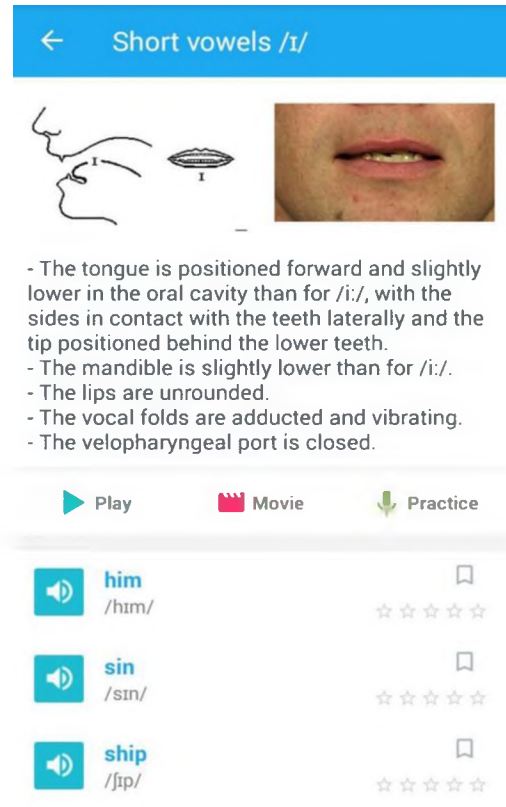
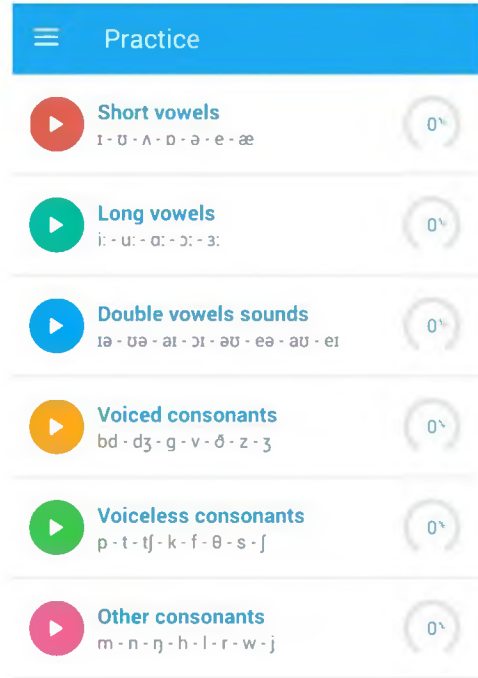
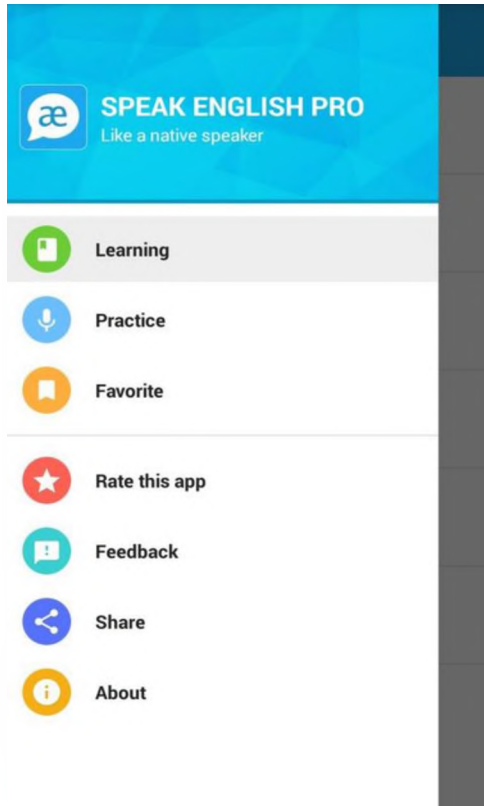
11. Оцініть переваги мобільного навчання: *

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Вільний доступ до навчальних матеріалів	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Портативність	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Гнучкий графік роботи	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Можливість працювати в індивідуальному темпі	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Можливість отримувати консультації за межами навчальної аудиторії	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

12. Коментарі (власні враження від експерименту, зауваження, побажання тощо). *

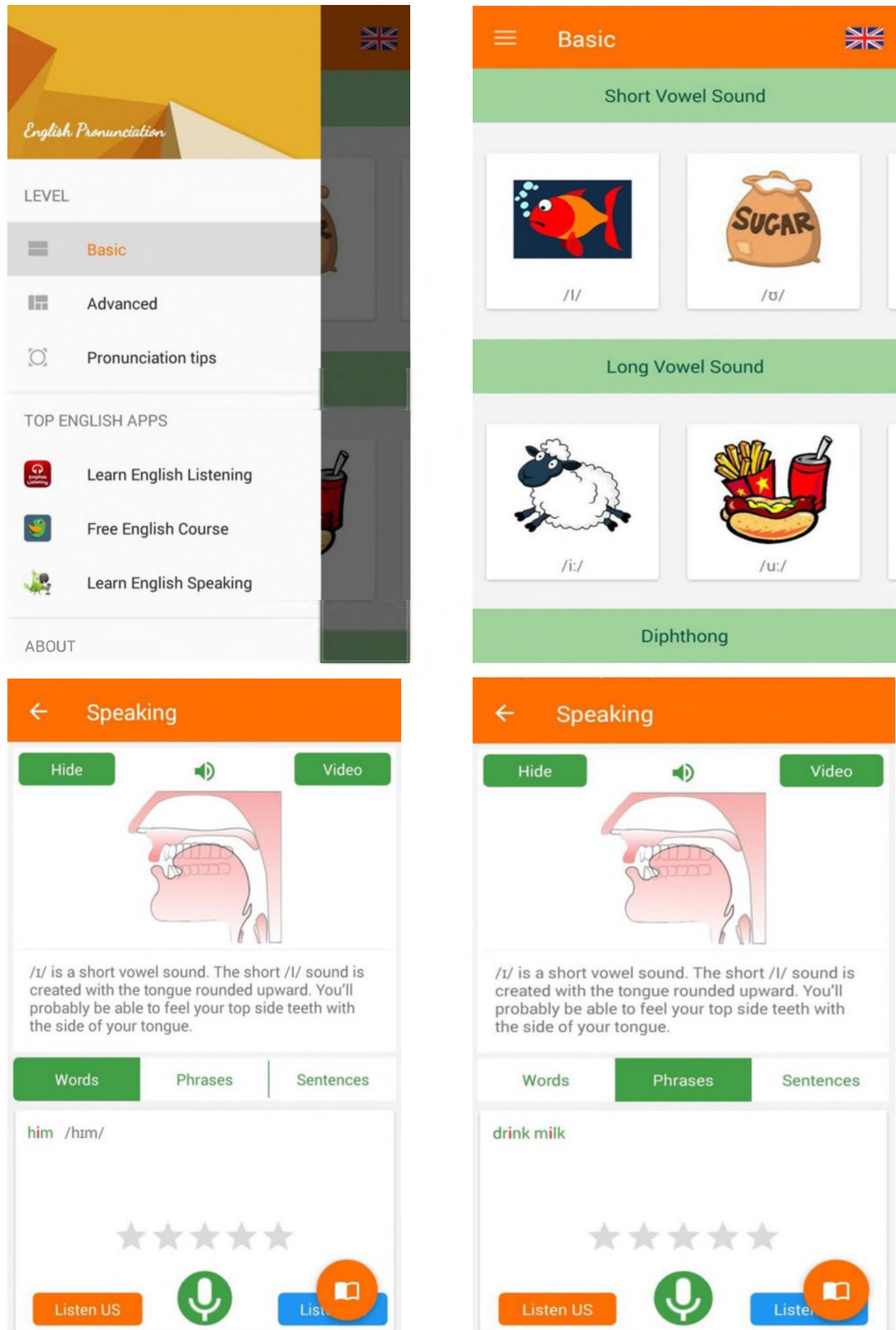
Додаток Б

Мобільний додаток "Speak English Pro"

Додаток В

Мобільний додаток “English Pronunciation Practice”

← Speaking

Hide Video

/ɪ/ is a short vowel sound. The short /ɪ/ sound is created with the tongue rounded upward. You'll probably be able to feel your top side teeth with the side of your tongue.

Words | Phrases | Sentences

It is difficult to live here.

☆☆☆☆☆

Listen US Listen

≡ Advanced

Linking Lesson

Introduction to Linking

Linking Same Continuous Consonants

Syllables Stress Lesson

Introduction to Syllables Stress

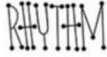
Syllabic Compression

≡ Advanced

Sentence Stress Lesson

Introduction to Sentence Stress

Rhythm Rule

Intonation

Introduction to Intonation

High Fall

← Silent Letters

Silent Letters

Listen to the following words. They all contain silent letters:

 plumber autumn wriggle

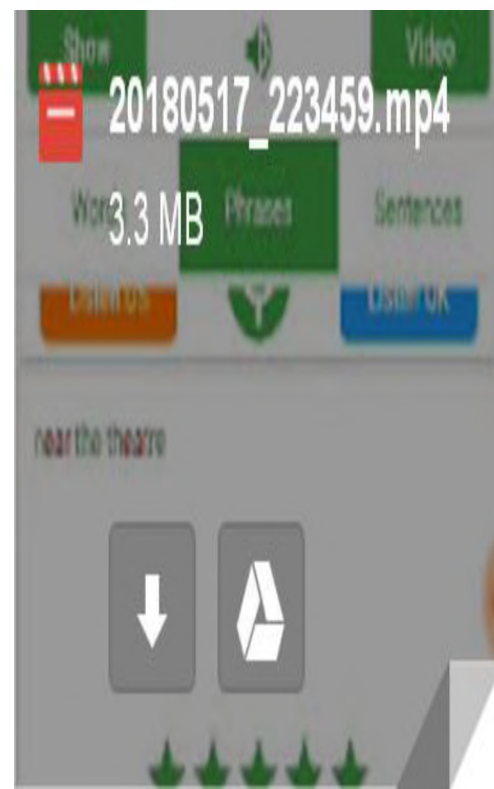
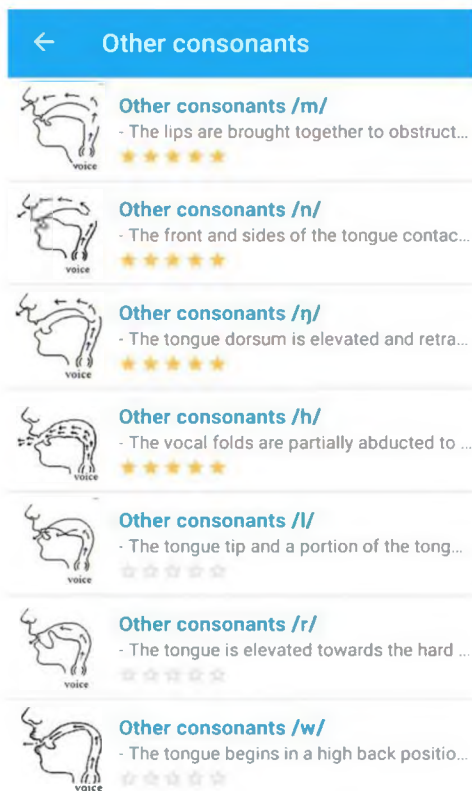
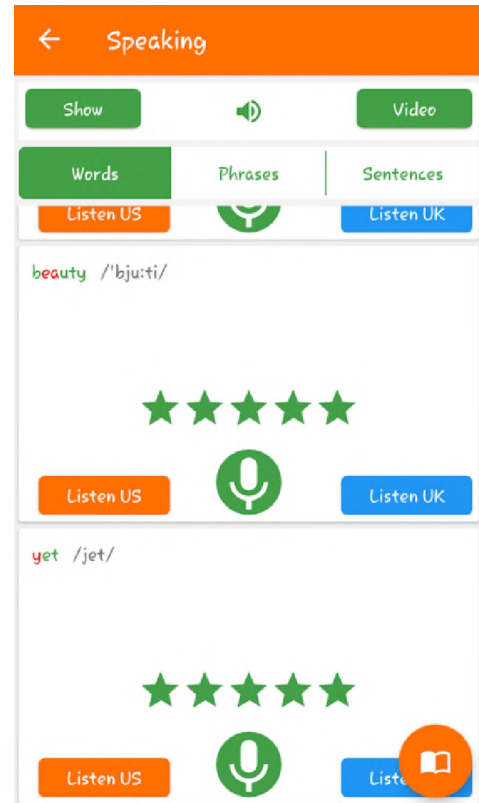
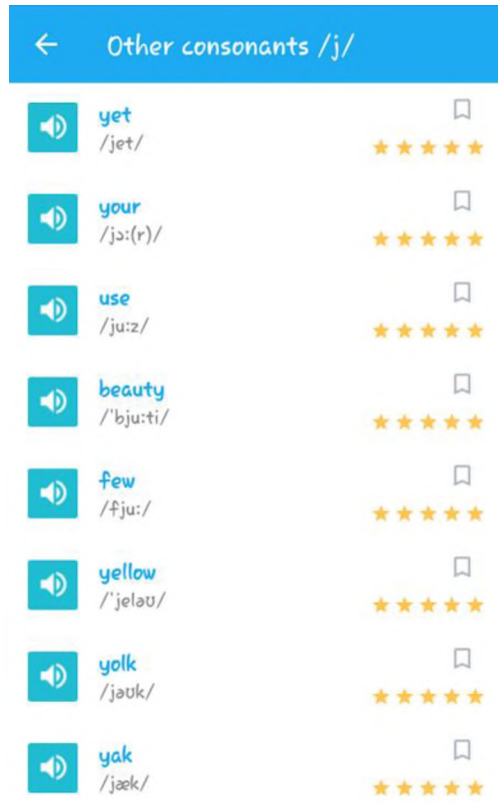
+ ANSWER

Why does English have silent letters? How can I categorise them?

- In words beginning or ending with a < gn > or a < kn >, the < g > or the < k > will be silent. E.g: gnome, gnaw, know, knight.
- Words containing < mb > at the end of the root will have a silent < b >. Similarly, < b > is not pronounced at the end of a word (or a root) when it comes before a < t > E.g: dumb, bomb, doubt, debt.
- Words containing < mn > at the end will have a silent < n >. E.g: hymn, column, damn, solemn.

Додаток Г

Приклади скриншотів та відео, надісланих студентами на електронну пошту

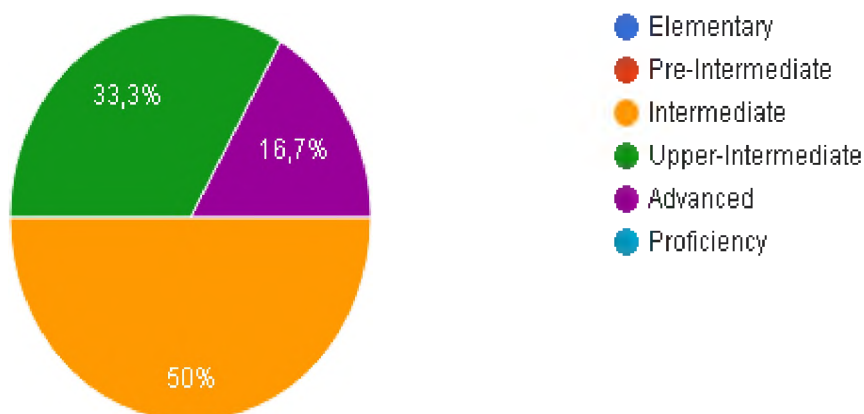

Додаток Д
Результати анкетування студентів

Діаграма Д.1

1. Вкажіть свій рівень володіння англійською мовою:

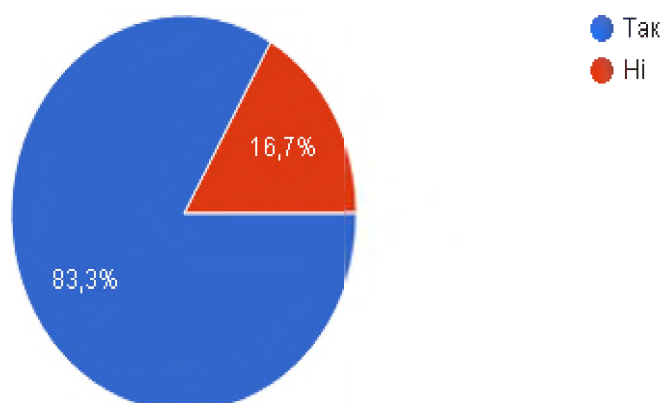
6 відповідей

Діаграма Д.2

2. Чи відповідали мобільні додатки "Speak English Pro" та "English Pronunciation Practice" вашому рівню володіння англійською мовою?

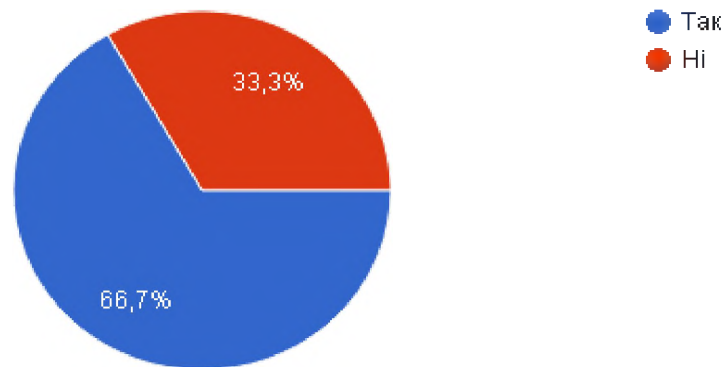
6 відповідей

Діаграма Д.3

3. Чи використовували ви раніше мобільні технології у вивченні англійської мови?

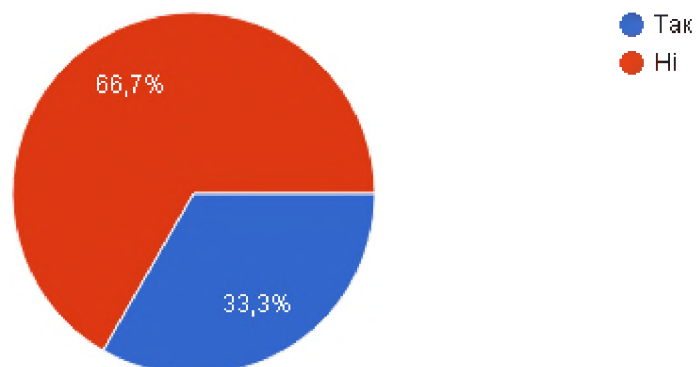
6 відповідей

Діаграма Д.4

4. Якщо так, чи використовували ви їх з метою покращити саме фонетичні навички?

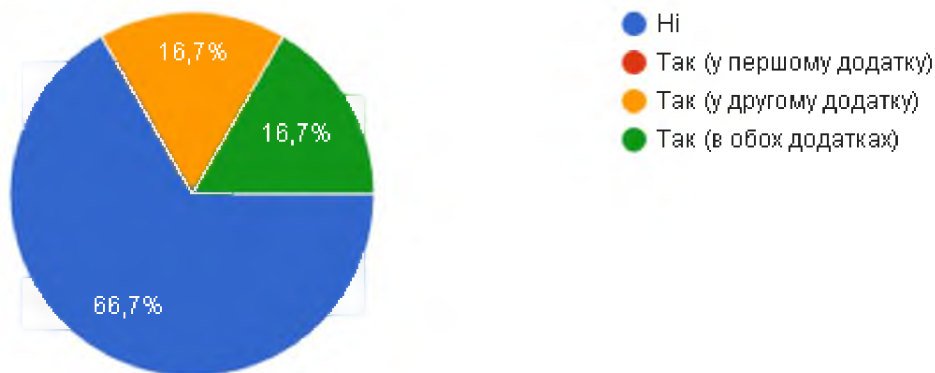
6 відповідей

Діаграма Д.5

5. Чи виникали у вас труднощі у використанні мобільних додатків “Speak English Pro” та “English Pronunciation Practice”?

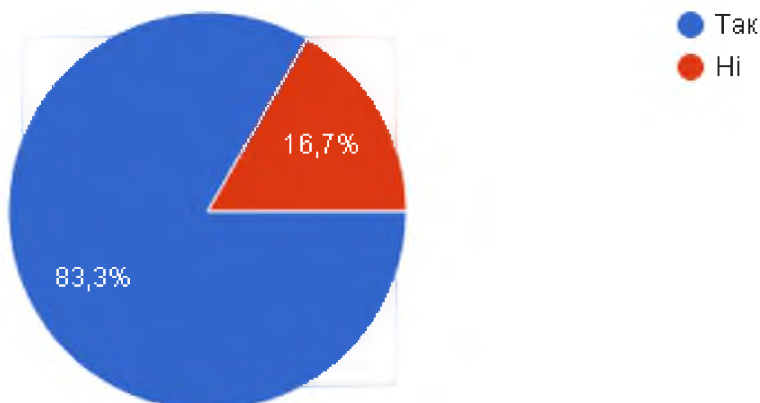
6 відповідей

Діаграма Д.6

7. Чи користувались би ви надалі за власною ініціативою мобільним додатком “Speak English Pro”?

6 відповідей

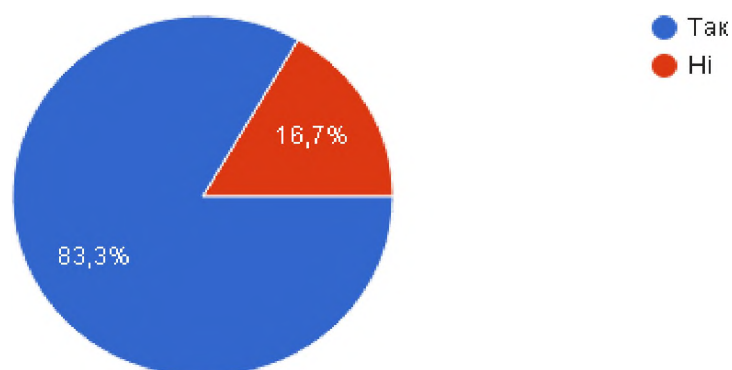

Діаграма Д.7

8. Чи користувались би ви надалі за власною ініціативою мобільним додатком “English Pronunciation Practice”?

6 відповідей

Діаграма Д.8

9. Оцініть за десятибальною шкалою роботу мобільних додатків:

